

od nejprvnějších dob je zastával a často potom s radostí slychal jsem nejednoho z vás citovati a opakovati, co já dříve pověděl. Také z nás nechce žádný dopustiti, aby se země koruny České nějak dělily — tedy nedělitelnost nás pojí a k tomu zásada rovnoprávnosti. Kromě toho pojí nás zásada autonomie, neboť ze státního práva sluší vyvoditi všechny důsledky pro sebeurčení národa. Oprava volebního řádu je stejně důležitá v Čechách, jako na Moravě a ve Slezsku. Co se týče taktiky, dovolil bych si skromnou radu, abyste nedělali zásadní opozici volné ruky. Již to by vás s ostatními stranami sblížilo bez újmy vašeho zásadního stanoviska. Kdyby p. Herold nebo někdo jiný z jeho scudruhů mohl se po něm stát ministrem presidentem, měl bych z toho upřímnou radost, ale taková situace není a žádný z vás se to nedomnívá. Nynější opozice zdá se mi sázením do loterie.

Jménem svých politických přátel a po výsledku dnešní porady podává řečník návrh společného prohlášení, ku kterémuž dr. Engel navrhuje dvě slovní změny a Hrubý klade opětně důraz na naléhavost provedení rovného práva a školské opravy ve Slezsku.

Navržená resoluce se změnami doktorem Englem žádanými se na to jednohlasně přijímá v tomto znění:

“Zástupcové stran z Čech, z Moravy a Slezska v této poradě účastnění trvajíc při svých ode dávna hájených zásadách směřujících k uvedení v platnost státního práva, k zabezpečení přiměřeného zastoupení zemí koruny České v radě koruny, ku provedení spravedlivých volebních řádů jakož i ku provedení rovného práva národností ve všech zemích koruny České a k rozvoji samosprávy, prohlašují ochotu zasadit i faktické provedení jich a považují pro zdárnou činnost v těchto směrech za prospěšné, — aby v těchto oborech ode všech účastněných stran hleděno bylo společného dorozumění”.

Dr. Fanderlík vzdal díky všem účastníkům schůze a p. Zeithammer předsedovi.

Schůze o 3. hodině odpoledne uzavřena.

Pozemkový kapitalista a dělníci.

Časopis ‘Denver Labor Enquirer’ podává vysvětlení, jak působí kapitalista a jak společenská pracovní soustava a sice následovně:

Organisátor: Nuže, copak vy dovedete?

Kovář: Mohu vyráběti pružiny, nápravy, a mohu též koně okovat.

Organisátor: Dobře, mohu vás potřebovat.

Zedník: Mohu stavět mosty, domy, stáje atd.

Organisátor: Vaše práce je užitečnou a potřebnou a nelze ji postrádati.

Obuvník: Mohu vám zhotoviti boty a střevíce.

Organisátor: Též vás můžem potřebovat.

Nyní předstupují zástrpci jiných řemeslnických jednot již na klade nové otázky odpovídají a jsou příjmuti. Konečně vejde kapitalista a pozemkový lord.

Organisátor: A co jste vy?

Lord: Já jsem pozemkovým majitelem.

Organisátor: Jak si obstaráváte svou výživu?

Lord: Óh, dostanu od vás všech poplatek. Dělník platí mně za právo, že smí zem přerývat, orati; horník vykupuje si ode mne výsadu, vstupovati do vnitř země a vynášeti vzhůru kovy a minerale; zedník musí sobě vykoupiti ode mně povolení ku stavbě domu atd.

Organisátor: Co ale vy sám děláte?

Lord: Já mohu pro vás dělat zákony, a když jsem je udělal, mohu je provádět. Chytne-li někdo zajíce do oka, dám mu šest měsíců vězení, když ho zastřelí, dostane tři měsíce.

Mohu a dovedu člověka dohnati až na pokraj zoufalství a šilenství a třeba až na nejvzdálenější konec zeměkoule. Mohu zabrániti stavbě užitečných domů, za to podporovati stavbu baptističských kolejí, presbyteriánských kaplí atd.

A mohu též líně přihlížeti a větší díl z toho do své kapsy shrábnouti co farmář, obchodník, neb řemeslník v potu své tváře si vyrobil.

Organisátor: Nu, a co umíte ještě?

Lord: Dovedu bělovlasé starce pomocí bídy a nouze do hrobů přiváděti; dovedu ženám srdce k rozpuštění přivést; dovedu talentovaným a podnikavým mužům překážeti k provedení jich projektů.

Organisátor: A to jest vše, co dovedete?

Lord: Ale, spravedlivé nebe! Není vám tohle ještě dost?

Jos. Boh. Pecka,
spolumajitel ‘‘Chicagských Listů’.

Celní ochrana.

Poněvadž se americkému farmáři neustále od ochranářů prorokuje, že mu ‘‘ochranné clo’’ poskytuje lepší trh pro jeho výrobky, tož si někdo dal tu práci, dopřít se příčiny tohoto tvrzení. Nyní byla pod dozorem dobrého strýčka Jerry Ruska — který jako každý člen Harrisonova kabinetu jezdil po zemi a řečnil ve prospěch Mc Kinleye — uveřejněna hospodářská statistika.

V této statistice nalezáme, že prostora půdy věnované pěstování jadrového ovoce ze 121 millionů akrů roku 1880 zvětšila se na 146 1/2 millionů akrů v r. 1888. V tomto též období vystoupil úhrnný výnos obilí z 2 719 na 3 209 mil. bušlů.

Příjmy farmářů snížily se zel. 361 na 1.320 mill. doll.

Mohlo býti sice za poslední desíletí některé zlepšení v americkém polním hospodářství učiněno, ale nestaly se žádné převraty, jež by byli měli za následek značné stoupnutí výnosnosti půdy nebo snad mocné úspory při žních a mláčení.

Když tedy farmář ku konci desíletí více obilí přivezl a méně peněz zaň dostal, nežli na počátku, tak to jednoduše znamená, že jeho pracovní mzda klesla. V minulém roce připadla zamenitá úroda obilní ve Spoj. Státech, když v Evropě byla neúroda, tak že američtí farmáři mohli velké zásoby obilí za dobré ceny prodati, ale letos jsou ceny opět tak nízké jako v dobách od r. 1880.

Práce farmářova jest rok od roku hůře placena, kdežto se mu stále předpovídá, že za dávky jež odvádí chráněným monopolistům, jest odškodněn získáním ‘‘domácího trhu.’’

Není to však tak snadným, jako v tomto případě, životní poměry jisté třídy statisticky vypatřiti a proto mohou lupičtí chráněnci se odvážiti mluvit o blahodárných následcích své politiky.

Jest to ale velice nerozumným tvrzením, že někdo jest tím bohatším, čím více jeho pracovní výnos jest zkracován.

Jak může tedy býti celá třída vyrabitelů bohatší, když ji předně vláda více peněz ujímá nežli potřebuje k uhrazení svých potřeb, a za druhé průmyslníci učíní přírážku na svém zboží?

Vláda nemůže nikomu nic darovati, protože sama nic nemá. Co jednomu dá, musí druhému vzíti. Pakli ‘‘chrání’’ Filipa, tím mu dopomůže k postavení za své výrobky, více stržiti, nežli jest světovou tržovou cenou, tak utiskuje Jakuba, protože jej nutí, za své potřeby více platiti, nežli mají tyto ceny.

Že vzdor chybné hospodářské politiky Spoj. Státy dospěli k zářnému rozkvětu, tomu není z mnohých příčin co se diviti. Tento rozkvět stal se také vzdor čtyřleté občanské válce, z čehož nebude žádný rozumný člověk uzavírat, že snad občanská válka byla příčinou onoho rozkvětu.

Nebo je ku příkladu stát Kansas zavázán kobyčkám k děkům, že vzdor jich zpusťování jest jedním z nejzdařenějších států spolkových? Ochranářům nepodařilo se svobodné bohatství země, sílu a obětavost obyvatelstva, technický pokrok nové doby a přitažlivost Spojených Států na evropské přistěhovalectvo ohromiti.

A proto, že to nešlo, skuhrají, že jim jedině má co děkovati. Škoda jen, že jich fráse jsou k smíchu.

J. B. Pecka.

‘‘Týdenní Hlasatel’’

pouze za \$2.00 na celý rok.

Na obranu Čechů a Slováků.

Ve věřejných česko-amerických zprávách pověděli jsme, jaký nesmysl napsal jistý Serge Suschenk o Slovácích, Polácích i Čechách, jež v čas písu ‘‘The Pittsburg Dispatch’’ vylíčil jako úkladné vrahy a polodivochy, již jako Čiňané v San Francisco organizují se v tajné spolky na vydírání spolubratřích svých, již se právě ze staré vlasti přistěhovali, a na vraždění svých nepřítelů. Pan Petr V. Rovnianek, vrchní redaktor ‘‘Amerikánsko-Slovenských Novin’’ a předseda národních slovenských spolků v Americe, zaslal jinému listu pittsburskému ‘‘The Pittsburg Post’’ důkladné objasnění a vyvrácení všech lží a nesmyslů a mezi jiným praví v něm: ‘‘Prohlašuji, že tvrzení pisatele onoho je lživé a vzalo svůj podklad jen v tom, že přistěhovalecký živel, zvláště Slováci a Čiňani, byli před veřejností americkou potupeni. Není pravdou, že by se Slováci v Pensylvanii organizovali ku vraždění svých zaměstnavatelů a dílovedoucích. Procestoval jsem skoro celou Pensylvanii, navštívil každou slováckou osadu, ale o žádném tajném spolku ‘‘omladině’’ jsem n. slyšel. Všude vstřípena je v mysle tohoto listu úcta k zákonům a k zaměstnavatelům. Dále osvědčuje pisatel nevědomost tím, že Slováci a Maďary považuje za jedno, kdežto tyto dva národové se od sebe podstatně liší.’’

‘‘Žádal bych pisatele, aby své tvrzení odůvodnil a pověděl nějaké doklady, kde Slováci spojili se v spolek, by odstranili dílovedoucího. Nabízím mu z kapsy své \$100 a ve jménu ‘‘Nár. Slov. Spolku’’, také \$100, dokáže-li, co tvrdil. Ostatně, ví-li pisatel o nějakém takovém spolku, jehož jsoucnost přičí se ústavě Spoj. Států i zákonům pensylvanským, pak je jeho povinností, upozorniti na to úřady a policii, aby jej potlačily.’’

Rytíři práce.

St. Louis, Mo., 31. listopadu. — V dnešním zasedání sjezdu Rytířů práce byla předsevzata volba úředníků Powderly prohlásil ihned, že se neuchází o znovuzvolení, ač je také neodmítá. Na to opustil místnost, aby dal přítomným příležitost volně o něm promluvit. Konečně došlo k odhlasování a tu zvolen Powderly 102 hlasy proti 6. Také další úředníci zvoleni znovu na příští lhůtu a sice: vrchní dílovedoucí Hugh Cavanaugh, vrchní tajemník a pokladník John W. Hayes, členové výkonné rady: Powderly, předseda, A. W. Wright, John Dewlin, John Davis a T. B. McGuire.

Boj dělnickým organizacím.

Pittsburg, Pa., 23. listopadu. — Společnost Carnegieova zamýšlí zakročit proti dělnictvu, jež nyní, po zmařené stávce do práce se vrací. Ctihodná tato společnost chce zničit všechny dělnické organizace, aby s dělnictvem pak mohla nakládati, jak je jí libo. Proto nařídila, aby každý dělník, který chce do služeb jejích vstoupiti, podepsal usnesení, že nechce k žádné organizaci dělnické přináležeti a přísahá, že p. avídel společnosti chováti se buď. Každý formán má u sebe formuláře tohoto znění a ty musí dáti každému dělníku podepsati, který se u něho o práci hlásí. Jednání toto je ovšem více než podlé, neboť bossové, kteří dosti bídnu mzdou za práci poskytují, používají mzdy též k tomu, aby si svobodné jednání lidu koupili. A ten, kdo nemá svobodné vůle, je otrokem. Pánové, nenapínejte a nenatahujte ještě víc tětívku trpělivosti, aby nepraskla!